

Sevim Ak

Kapak Resmi: Behiç Ak

HOROZ ADAM VE KORSAN

19
-basım

CAN
ÇOCUK

Sevim Ak
HORUZ ADAM
VE KORSAN

Yayın Koordinatörü: İpek Şoran
Düzeltili: Nurten Sönmezcan
Kapak Resmi: Behiç Ak
İç Tasarım: Gözde Bitir Tufan
Tasarım Uygulama: Gelengül Erkara

1. Basım: Mayıs 2008

19. Basım: 3000 adet, Haziran 2022

ISBN 978-975-07-0956-2

© Can Sanat Yayınları A.Ş., 2008

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak
kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni
olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Can Sanat Yayınları Yapım ve Dağıtım Tic. ve San. A.Ş.

Yayıncı Sertifika No: 43514

Maslak Mh. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza No: 9/25 Sarıyer, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 89 Faks: 252 72 33

cancocuk.com cancocuk@cancocuk.com

Baskı ve Cilt: Türkmenler Matbaacılık Rekl. San.
ve Tic. Ltd. Şti.; Sertifika No: 43087; Adres: Maltepe Mah.
Gümüşsuyu Cad. No:16 Topkapı, İstanbul

CAN
ÇOCUK

Bu kitabın sahibi:

.....

Sevim Ak

Samsun'da doğan Sevim Ak, 1976'da Yıldız Teknik Üniversitesi Kimya Mühendisliği'nden mezun oldu. Biyokimya uzmanlık eğitiminin ardından yirmi beş yıl Heybeliada Sanatoryumu'nda ve özel kliniklerde çalıştı "Oyun oynamaya" benzettiği yazma tutkusu öğrencilik yıllarına uzanan Sevim Ak'ın ilk öyküsü 1985'te, *Cumhuriyet* gazetesinin pazar ekinde yayımlandı. İlk çocuk kitabı *Uçurtmam Bulut Şimdi* (1987), yayımlandığı yıl Akademi Kitabevi Çocuk Edebiyatı Öykü Ödülü'nü kazandı. *Düşlere Sobe* adlı çocuk oyunu İstanbul Şehir Tiyatroları'nda, *Horoz Adam ve Korsan* adlı kitabından aynı adla uyarlanan oyun da Ankara Devlet Tiyatroları'nda sahnelendi. *Horoz Adam ve Korsan*, aynı zamanda Uluslararası Çocuk ve Gençlik Kitapları Kurulu'nun (IBBY) "Engelli Çocuk ve Gençlere Dair Göze Çarpan Kitaplar" kataloğuna seçildi. 2000-2007 arasında, İLKİYAR Vakfı'nın Gezici Projeleri kapsamında, ODTÜ'nün desteğiyle 160 yatılı bölge okulu ve 30 köy okulunda gerçekleştirdiği öykü okuma ve yazma etkinliklerindeki anı ve izlenimlerini, *Güneşin Çocukları* adlı kitapta topladı. Bu etkinliklerin sonuçları Fransa'da *Lignes D'Ecrites*'ün çeşitli sayılarında da yayımlandı. Çocuklar için otuzdan fazla kitap kaleme aldı. Bazı kitapları Almanca, Arapça, Korece ve Felemenkçe'ye çevrildi. *Kırk Şemsiye* adlı resimli öykü kitabı, Çocuk ve Gençlik Yayınları Derneği (ÇGYD) tarafından 2006 yılının En İyi Resimli Kitabı seçildi. 2009'da Astrid Lindgren Anma Ödülü, 2012'deyse Hans Christian Andersen Ödülü gibi çocuk edebiyatının Nobel'i kabul edilen, iki prestijli ödüle aday gösterildi. Televizyon çocuk programları için senaryolar, *Leylek Kardeş* adlı animasyon dizi için öyküler yazdı. Çocukların sorunları üzerine düşünürken kendini hep yeni bir kitabın içinde bulan Sevim Ak, İstanbul'da yaşıyor. Şehrin özellikle çok sevdiği sokaklarında ve adalarında, kedilerin ve martıların eşliğinde bambaşka hayatları ve hayalleri öyküleştiriyor.

Yazarın yayınevimizden çıkan diğer kitapları:

AZ BUÇUK TEO
BABAMIN GÖZLERİ KEDİ GÖZLERİ
ÇİLEKLİ DONDURMA
DALGALAR DEDİKODUYU SEVER
DOMATES SAÇLI KIZ
DÖRTGÖZ
ESKİLER ALIRIM
GAZETE FISILTILARI
GEMİCİ DEDEM
GÖKTE BİRİ VAR
GÖZLERİNDE GÜNEŞ VAR
KARŞI PENCERE
KIRIK ŞEMSİYE
KÜÇÜK SIRLAR
LODOS YOLCULARI
MAHALLE SINEMASI
PEMBE KUŞA NE OLDU
PENGUENLER FLÜT ÇALAMAZ
PUF, PUFPUF, CUF, CUFCUF VE CİNO
PULDAN TAŞTAN LAHANADAN
SAÇLARINDA SORU İŞARETLERİ
SAKIZ KIZIN GÜNLERİ
SICAK ÇİKOLATALI YOLCULUKLAR
ŞARKINI DENİZLERE SÖYLE
TOTO VE ŞEMSİYESİ
TOTO'NUN SINIFI
UÇURTAMAM BULUT ŞİMDİ
VANİLYA KOKULU MEKTUPLAR

Son on yıldır kitaplarımın yaratma sürecini kimseye
açmadım. Horoz Adam ve Korsan'da bu sihir bozuldu.
Yağmur karakterini kurarken etkilendiğim çocuğu tanıyan
ağabeyim Ferhat Ak da düşünceleriyle bana yön verdi...
Onun değerli anısına...

Elime gecikmeli ulaşan tozlu paketle başladı bu serüven. Geçmişimi kurcalamaya nasıl kalkıştırdım yoksa? Sakın yazarlığa soyunduğumuzu sanmayın! Okuyacağınız öyküyü ben tek başıma yazamazdım. Horoz Adam'a hayal meyal anımsadığım ne varsa bölük pörçük anlattım; günlerce dinledi, üşenmeden notlar aldı. Annemle dertleşirken sesini banda kaydetti. Bir bayram günü ziyaretimize gelen ahlamlarla tanıştı. Geçmişini anımsarken gözünden düşen yaşta, gülücüğünde neler bulduğunu hâlâ çıldırısıya merak ederim.

Horoz Adam kim bilir kaç gecesini masa ışığının altında tüketti. Işığ, sabahın ışıklarına karıştı. Karalaya, yırtta, düzelte kâğıtlara geçirdi çocukluk öykümü. Bana okuduğunda aklımı kaçıracaktım. Duyduklarım başkasının yaşamını mı, kendi yaşamımı mıydı, iki

arada kalmıştım. Hiç hatırlamadığım olaylar, duymadığım konuşmalar nasıl bu kadar kesinlik kazanmıştı? Karanlık bir dehlize dağılmış, uçuşan, bulutsu şeylerden başı sonu belli bir yaşam çizmiş, "İşte bunsun!" diyerek önüme koymuştu. Duygularımı, gözümün önünden akıp gidenleri, hiç izi kalmayan şeyleri benden iyi aktarabilir mi bir yabancı? Söyledim ona,

"Yapboz oyunuydu benim için..." dedi. "Seni ve yakınlarını tanıdıkça parçaları el çabukluğuyla birleştirdim. Sende zayıf olan kavramları yazıda kullanınca uydurdum sandın, değil mi?"

Uydurma, hayal ürünü sayıklamalar bazısı; çoğu ise gerçeğe yakın. Benim için en eşsiz yanı, "Herkestenden farklı, herkesinkine benzer bir öyküm var" dedirtmesi. Okuyacaklarınızın olağandışı bir yanı yok. Engeller aşan bir kahraman çıkmayacak karşınıza. Bu denememizin arkasından bir başka girişimimiz de olmayacak, içiniz rahat etsin!

Horoz Adam dedi ki; beş duyusunu kullanan insanlar duyuları "eksik" olanları hor görür, yok sayarlar. İşitmeyenlerin görsel bir dille kurdukları canlı iletişimi görmezden gelirler. Bir de tersten baksalar... İşitmeyenlerden oluşan bir toplulukta işiten "özürlü" damgası yiyecek o zaman. Senin hikâyen sessizlikten doğan gürül gürül bir ses... yokluklardan, engellemelerden tarazlanmadan çıkan, evrenin dilinden yalın ve derin bir senfoni! Güzel yanı, olağandışı olmaması...

Doğru mu söylüyor?

Paketin kimden geldiğini anladığımda, açmadan boşluğun içinde sallandım bir süre. On yıl önce postalanmış bir paketle koyun koyuna gelseniz, ne yapardınız? Gönderici bölümünde adını kargacık burgacık yazan kişi, kısacık mektubunu okumadığınızı, ne umutlarla iletmiş armağanların hiçbirine dokunmamış olduğunuzu bilmemişse hele...

Paket bana nasıl mı ulaştı? On yıl sonra çocukluğumun birkaç yılını geçirdiğim, babamın kapıcılık ettiği apartmana düştü yolum. Babamın sigorta işi için. Yeni kapıcı kim olduğumu anlayınca evrak dolaşının üstünde yatan sarı, şişman paketi çıkardı. Toz örtmüştü üstünü. Yara izli, çiçek bozuğu esmer yanaklarını şişirdi, tozu üfledi. Temizlik bezini nemlendirip önünü arkasını sildi.

Çocukluğum mavi-karanlık sessiz bir dehliz, sıkışmış bir buhar kazanı gibi duruyordu içimde... Silik, tanıma zor duygular, görüntüler, hayaller silsilesi...

Paketi yırtarak açtım. Bir mektup çıktı, bir de koyu sarı zarf. Sarı zarfa dokunmadan önce mektubu okudum.

Sevgili Oğlum,

Yeni başlayan dostluğumuz çok kısa sürdü... Hastaneden çıkar çıkmaz eve dönmeyi hesap etmiştim... Bak, aylar geçti, evimden

uzağım kâlâ... Kolay dönemeyeceğim bu gidişle... Sana iletmek istediğim armağanları postayla yollamayı uygun buldum.

Radyo yeni; çabucak bozulmaz. Piller aylarca yeter.

Kulaklık için annen yardım eder, kulağına uydurabilirsin...

Onunla konuşmaları, doğadaki sesteni duyabileceksin...

Bol bol radyo dinle, şarkı dinle, şarkıları söylemeyi dene...

Geldiđimde ikimiz cesurca işler başaracağız. Hastanede senin durumunla ilgili bilgiler topladım. Sesli günlere yelken açacağız yakında.

Okul buldum sana. Ah, müjdemı saklamayı başaramadım, bak!

Planlarıminın arasına dilsiz alfabeıyla çalışan bir bilgisayarı bile aldım...

Aklımdasın...

Şansın açık olsun!

Bekle beni!

Amcan

Tam tamına on uzun yıl geçmişti. Çocukluktan gençliğe uzanan dopdolu on yıl. Geçmiş günlerde hayatıma anlam vereceği kuşkusuz, o gecikmiş armağanlardan başka şeylere ihtiyacım var artık.

Bana paketi veren kır saçlı kapıcı babam ayrıldıktan hemen sonra gelmemiş, arada üç kapıcı daha değişmiş. 5 Numara'daki amcayı sormakla sormamak arasında gidip geldim. Korkea korkea derdimi anlatma-

yı başardım sonunda.

“Bir ara çocuğuyla, torunlarıyla evine dönmüş, birkaç yıl bu dairede yaşamışlar,” deyişini bir solukta hissettim.

“Öldükten sonra geldim ben. Daire satılıktı. Genç bir çift oturuyor şimdi.”

Paketi neden geri vermedikleri düşüncesi hızla geçti beynimden.

Paketin ondan geldiğini kim bilebilirdi!

Kapıcı dairesi boyanmış, mavi-beyaz eşyalarla döşenmişti. Eski yatağımın yanındaki radyatörün altına uzatmak istedim elimi. Üçlü bir divan duruyordu, yatağımın yerinde. İzin istedim, divanı öne çektim.

İlk öğrendiğim yazıyla karaladığım not, kat kat katladığım kâğıdın içinde bıraktığım gibi duruyordu.

“Kâzım Amca... büyüyorum.”

Bu evde kalsam da büyüyecektim... Şimdi yetişkindim. Çocukluk günlerinden bu yana oldukça değişim geçirmiş, o günlerde hayal edemeyeceği bir yaşama yelken açmış umutlu bir genç. Geçmişin renkleri, sesler, kokular, ilkler bu küçük dairenin nice köşesine sinmiş; kaybolmaz kolay kolay...

Bu Çocuk Cinli

Köyde doğmuşum. Kurumuş, çatlamış toprağın bir damla suyu kana kana içeceği anın beklendiği, ekinlerin kavrulduğu bir ayda. Yaşlılar köyün tepeliğindeki dilek ağacının dibinde toplaşmışlar. Basma, pazen çaputlara okunmuş dilekler rüzgârda salınırken Tanrı'nın küskünlüğüne neden bulmaya kalkmışlar.

"Köyden büyük kente göçen çok oldu, gidenler yeni işler öğrendiler. Yeni hayatlar kurdular. Artlarını dönüp köyelerine bakan çıktı mı? Ne gezer... Tanrı'nın öfkesini başka yerde arama," demişler.

Babam önüne katmış, yağmur duasına çıkarmış köylüleri. Kapı kapı dolanmışlar, hediyelik, aşlık, arpa, buğday, elma toplamışlar. Kazanlarla yemek pişirmişler. Tepeliğin doruklarına inen bulut meleklerinin kollarına dualarla salmışlar armağanları.

“Melekler bulutlara at gibi binerler, gönüllerince dolanırlar,” dermiş yaşlılar. Tanrı’dan emir alırlarsa şimşekleri kamçı edip bulutları denize çalarlarmış. Bulutlar denizden emdikleri suyu göğe çıktıklarında yağmur suyu niyetine salıverirlermiş.

Ağır geçen kuraklık günleri köylüyü canından bezdirdiği için meleklerin armağanlarını abarttıklarını çok sonra anlamışlar. Sel olup akan yağmurlar dinmek bilmemiş. Sanki okyanusların suyu göklere çekilmiş de hurra boşanmış yeryüzüne.

Evden dışarı çıkmanın, tarlada çalışmanın yolu yokmuş. Köylüler günlerce pencere önlerinde oturmuş, gözlerini göğe dikmiş, yağmurun kesilme belirtilerini aramaya koyulmuşlar. Geceler günler geçmiş, yağmur değil durmak, şiddetini bile azaltmamış. Kuşlar terk etmişler köyü. Pencerelerin, kapıların dışında yağmur gürültüsü, uğultusu dinmek bilmemiş. Uyku tutmamış insanı, davarı. Bahçelere çıkamayan çocuklar evde sıkılmış, kırıp dökmüşler eşyaları.

Huzur tükenmiş evlerde. Tanrı’nın işine karıştıkları için yeni bir ceza aldığını düşünmüş, köy halkı. Çaresiz bu belanın geçmesini beklemiş.

Gebe annemin siniri burnundaymış.

“Yağmurlar kesilmeden doğmasın çocuğum,” diye yakarmış Tanrı’ya.

Bir sabah kahvaltıda ekmeğinin arasına zeytin koyarken sancılanmış. Köy ebesi yetişmeden apar

topar dünyaya “merhaba” deyivermişim.

Yanaklarında pembe ışıklar yanan, kirpikleri tit-reşen kumral bir bebekmişim. İlk ağlayışımla dışarıda gürül gürül akan su, bıçak kesmişçesine bir anda dinivermiş.

Annem adımı çoktan hazırlamış.

Yağmur!

Gözlerim birer kaşık deniz suyu gibi duruyormuş pembe yüzümde. Yüzümün yarısını kaplayan iri gözlerimde mavi, yosun, turkuvaz renkler oynayıyormuş. Başlangıçta tüm renklerin yerini alan mavilik zamanla bölünmüş, renkli ışıldamalara dönüşmüş. Komşu teyzem yüzüme pelte gibi yayılan gülüşümü o gün bile gördüğünü söylemiş.

Ağzımı herkes gibi açıp kapayıp da derdimi dillendiremediğimi keşfedene kadar bilmemişim eksikliğimi. Esinti, ışık, sarsıntı, sıcaklık gibi sinyallermiş yol gösterenlerim. Yüze bakmadan bana bir şey mi denmiş, sezemiyormuşum.

Keşfimden sonra iç sessizliğimle daha uzun zaman geçirmeye başladım. Dünyamı açabileceğim benzerimi arıyordum bir yandan.

Sahi, kime benziyordum ben?

Elbiseye,

Taşa,

Süpürgeye,

Cama,

Ağaca,
Çiçeğe,
Bebeğe.

Elbiseye bürünmek elbise olmak, ağaç gövdesine sarılmak o ağaçla bir olmaktır. Bahçedeki nar ağacının gövdesini kucakladığımda içinde yürüyen suyun sesi, yüreğimdeki kanın akışı aynılaşıyor. Nar meyvesini ellerimden saatlerce bırakmıyorum. Özsuyun taneleri dolduruşunu, büyümeyi, elimde ve yüreğimde duyabiliyorum. Göze kıpırtısız gelen meyve, fokur fokur kaynayan can enerjisini döküyor elime. Ağaçla, dallarında uçuşan kuşlarla, meyvesinde saklı masallarla geçen saatleri durdurmak istiyorum.

Nar ağacım, masal ağacım benim!

Dinlendiğim, kim olduğumu bildiğim güvenli sığınağım benim!

Soğuk havalarda evdekiler tarlaya gitmesin, ben hemen elbise dolabına süzülürdüm. Elbiselerin sakladıkları dilsiz öyküleri, kokusundan alırım. Yemek, süt, soğan, nane, tezek kokularının sürüklediği yerlerde içime çektiğim öykülerin hiçbiri bir öncekini tekrar etmez. Koku, görüntü, düşler, hayaller iç içe geçerler... Önce hangisi gelir, kim kimi çağırıştırır, sorgusuz sualsiz kapılıp giderim. Esmâ Teyze'nin çallılara takılıp yırtılan eteği, Muhammet'in dereye düşen topu, dere kıyısında kızartılan balıkların kokusu, Ali Dede'nin bastonunun yuvarlak ucuyla elma toplama-

yışı sel olup akar gözümden.

Bir başına, kendi sessizliğimle yapılacak o kadar çok şey var ki! Benzerimi bulma oyunu bile saatlerimi alıyor.

Kapı arkasındaki çalı süpürgesi benzerim benim. Saatler geçer, hiç kıpırdamadan, sessiz durur oracıkta. Annem ya da ablam eline alana kadardır kıpırtısızlığı. Ele alındı mı üf! üf! eser. Delilenirim bazen. Kıpırtısız dururum kapıda. Kaç dakika, kaç saat geçer bilmeden.

Süpürge oldum işte!

Annem gelsin alsın beni. İş istesin.

Nigâr Ablamın dikiş dikerken baktığı ortası çatlak, kenarları kırık ayna. Üflersin buğulanır. Ağzımı oynatır, konuşur gibi yaparım. Karşımdaki anlar beni. Ben de onun dudağının kıpırtısının anlamını bilirim. Akar gider saatler.

Köyde su birikintilerinden olma küçük göl kaçamak yerim. Minik sinekler kaynaşır berrak aynasında. Duru bir yüz beni seyreder. Üflerim buğulanmaz.

Evdekiler geç anladılar duymazlığımı. En önce Nigâr Ablam anlamış. O ninemden alışkın.

Konu komşudan,

“Duymuyor bu oğlan,” diyen çıkmış çıkmasına. Babam inanmamış.

“Hayali geniş oğlumun. Kaptırdı mı kendini, dünyayla ilişiği kesilir,” demiş, geçiştirmiş.

İki yaşımı aşıp da “baba, dede, ana” demeyince dedelere taşıdılar beni.

Annem çok sonra anlatmıştı, Dede kulağıma dualı sesini üflemiş, bedenimi dinlemiş.

“Lal,” demiş.

Kadıncağız üçüncü sınıfta okulu bırakmış ya, so-
ramamış, “Lal, nedir?” diye. Eve gelene kadar tutmuş
kendini, kaynanasına sormuş. Büyükanmem aptesini
almış, duaya durmuş önce. Sedire oturmuş, ayakları-
nı altına toplamış, parmaklarını hatır hutur kaşımış,
tespihine bir tur attırmış,

“Dili tutulmuş oğlanın,” demiş.

Annemin akli doğduğum yağmurlu günlere gitmiş.

“Tutulduysa o belalı günlerde dili tutuldu oğlu-
mun,” demiş.

Dil tutukluğunu kim açar?

Bir dağ köyündeyseniz çare doğadan beklenir.

“Tanrı kadar güçlü biri.”

“Tanrı’ya ortak olabilecek biri.”

“Şeytan!”

“Biri çocuğun diline karşın yağmurun kesilmesini
şeytandan dilemiş. Büyüyü şeytandan güçlü, Tan-
rı’nın gücünde biri çözer ancak.”

“Dinini bilen, akıllı bilge biri.”

“Yaşayan din babalarının kusurları çok. Kusursuz
kim var?”

“Kusuru olmayanlar eski çağlarda yaşamış, şeyh-

ler, dedelerdir. Türbelere götürelim oğlanı.”

Evden eve akıl veren çok çıkmış.

“Benim oğlan hiç konuşmadı, yıllarca dinledi. Üçüne girerken birdenbire konuştu.”

“Erkek çocuklar geç konuşur, telaş etmeyin.”

“Akıllı çocuk yarım yamalak konuşmak istemez. Bekler bekler, doğru cümle kurduğunda konuşur. Benim yeğen pattadanak, ‘Ne yemek var?’ demişti. O güne kadar yemek sözü duymadıydık ağzından.”

Enerjikmişim. Gülen gözlerle dokunuyormuşum çevreme.

Babam okyanus renkli gözlerimin güzelliğine kaptırmış kendini. Kusurlu yanımı görmemekte direnir,

“Elâlemin çocuğunun başına gelen bizimkine neden gelmesin? Bekleyelim bakalım! Büyüsün bir oğlan,” dermiş.

“Bu çocuk cinli,” diyenlerin tümüyle küs kalmış. Anneminse yüreği yanıp tutuşurmuş o sıra.

“Gök gürültüsünden bile korkmuyor garip! Karanlıkta şapşallaşıyor. Kör sağır değilse bile zor duyuyor kulakları,” der, sızlanırmış.

Benimle dip dibe geçirmiş anneciğim günlerini. Bir farklılığım olduğunu sezmez mi?

Konu komşu, çarşı pazar dolaşır, çare ararmış derdime.

“Nisan yağmurlarıyla yıkanmak her derde devaymış. Firdevs Nine söyledi. Bir yağmurla kapandı, bir

Bu tanıtım
kopyası
Can Çocuk
okurları için
özel olarak
hazırlanmıştır.

Sevim Ak

Kapak Resmi: Behiç Ak

HOROZ ADAM VE KORSAN

Sevim Ak'ın bu sıcacık öyküsü,
yaşam bedene değil, kalbe bağlıdır diyor...

Hayat tersine başlar Yağmur için. Doğunun kurak ikliminde, yağmur çatıları döverken doğar. Doğduğunda ne yağmurun sesini duyar ne de kendi çığlığını. Hastalıklı derler, eksik, kötürüm derler Yağmur'a... Tüm bu karalamalara rağmen, tutunmakta kararlıdır Yağmur hayata; çünkü tutkundur çiçeklere, hayvanlara, insanlara... İnadına tutkundur! Köyden İstanbul'a göçtüklerinde, hiç akla gelmeyecek bir gelecek öyküsüyle karşılaşır Yağmur. Sevilen yazarımız **Sevim Ak**'ın bu yapıtından yalnız çocukların değil, Büyüklerin de öğreneceği çok şey var.

ISBN 978-975-07-0956-2

9 789750 709562